

TURIZMO TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020-06-09 Nr. 3

Vilnius

Posėdis įvyko: 2020 m. birželio 9 d. 14 val. nuotoliniu būdu.

Posėdžio pirmininkas: Elijus Čivilis, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų viceministras.

Posėdžio sekretorė: Kristina Bavėjan, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Turizmo politikos skyriaus vyriausioji specialistė.

Posėdyje dalyvavo Turizmo tarybos nariai:

Justinas Bortkevičius – UAB „Litexpo“ parodų centras direktorius;

Sandra Brikaitė – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Išorinių ekonominių santykių ir ekonominio saugumo politikos departamento Eksporto ir investicijų skatinimo skyriaus vedėja;

Kristina Citvarienė – Lietuvos kurortų asociacijos administracijos direktorė;

Linus Daubaras – Lietuvos gidų sąjungos prezidentas;

Žydrė Gavelienė – Lietuvos Respublikos Turizmo rūmų prezidentė, Nacionalinės turizmo verslo asociacijos prezidentė;

Jurgita Stakėnienė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Europos Sąjungos reikalų koordinavimo grupės vadovė;

Gintaras Karosas – Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos prezidentas;

Dalius Morkvėnas – viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ direktorius;

Gražvydas Morkus – Lietuvos medicinos turizmo klasterio vadovas;

Milda Plepytė–Rainienė – Lietuvos turizmo asociacijos vykdančioji direktorė;

Evalda Šiškauskienė – LIETUVOS VIEŠBUČIŲ IR RESTORANŲ ASOCIACIJOS prezidentė;

Eduardas Vaitkevičius – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų politikos grupės vyriausiasis specialistas.

Posėdyje taip pat dalyvavo:

Lidija Bajarūnienė – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Turizmo politikos skyriaus vedėja;

Gintautas Jakštas – STRATA Studijų politikos ir karjeros analizės skyriaus vadovas;

Inga Romanovskienė – viešosios įstaigos „Go Vilnius“ direktorė;

Agnė Vaitkuvienė – Lietuvos kaimo turizmo asociacijos prezidentė;

Mantas Sabaliauskas – LIETUVOS TURIZMO INFORMACIJOS CENTRŲ ASOCIACIJOS prezidentas;

Valdemaras Stempkauskas – Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Turizmo rinkos priežiūros skyriaus vedėjas.

Algirdas Šešelgis – Lietuvos Respublikos sveikatos viceministras;

Audrius Ščeponavičius – Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento direktorius.

DARBOTVARKĖ:

1. Įžanginis žodis: naujienos ir priemonių įgyvendinimo statusas.

Pranešėjas Elijus Čivilis, ekonomikos ir inovacijų viceministras.

2. Ekonomikos apžvalga ir sektoriaus išvalgos.

Pranešėjas Gintautas Jakštas, STRATA Studijų politikos ir karjeros analizės skyriaus vadovas.

3. Rekomendacijos, kaip elgtis, jeigu atvykusiam turistui pasireiškia COVID-19, ir kitos sveikatos apsaugos aktualijos.

Pranešėjas Algirdas Šešelgis, sveikatos apsaugos viceministras.

4. Turizmo rinkodaros priemonių pristatymas.

Pranešėjas Dalius Morkvėnas, VšĮ „Keliauk Lietuvoje“ direktorius.

5. Dėl naujų narių įtraukimo į Turizmo tarybos sudėtį.

Pranešėjas Elijus Čivilis, ekonomikos ir inovacijų viceministras.

6. Kiti klausimai.

1. SVARSTYTA. Įžanginis žodis: naujienos ir priemonių įgyvendinimo statusas.

Viceministras **E. Čivilis** pristatė Turizmo tarybos posėdžio (toliau – Posėdis) darbotvarkę ir pranešėjas. Viceministras informavo, kad Sveikatos apsaugos ministerija skelbia informaciją, kuri yra viešinama [tinklalapyje adresu https://koronastop.lrv.lt/](https://koronastop.lrv.lt/), joje labai aiškiai nurodyti kriterijai, kuriais turi vadovautis į Lietuvą atvykstantys žmonės. Kriterijų sąrašas priklauso nuo epidemiologinės situacijos; sąrašas atnaujinamas kiekvieną savaitę.

E. Čivilis taip pat pažymėjo, kad dabar į Lietuvą jau galima atvykti iš 25 šalių.

Jis konstatavo, kad Lietuva nori būti tarp tų pirmųjų šalių, kurios taiko saugumo protokolus ir kurios atsiveria. Per pastarąjį laikotarpį įvyko keli dvišaliai ministrų pokalbiai, kurių metu buvo aptariami planai, kaip užtikrinti, kad kuo greičiau atsivertų sienos. Energetikos ministras, laikinai einantis ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas, Žygimantas Vaičiūnas kalbėjosi su Sakartvelo ekonomikos ministre, Izraelio turizmo ministru, numatomas pokalbis su Maltos turizmo ir vartotojų teisių apsaugos ministre. **E. Čivilis** pažymėjo, kad toks glaudus dvišalis bendradarbiavimas svarbus kuriant Lietuvos, kaip saugios turizmo krypties, įvaizdį.

E. Čivilis informavo apie birželio 2 d. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) pateiktą ataskaitą, pagal kurią turizmo mastai šiemet gali sumažėti iki 60 procentų. Iš ataskaitos matyti, kad Lietuvoje situacija yra pakankamai gerai suvaldyta, palyginti su kitomis šalimis, pvz., JAV, Švedija, Didžiąja Britanija. EBPO ragina šalis šiais metais orientotis į vietinį turizmą. Pabrėžiama, kad ši krizė nėra tik vieno sektoriaus krizė, tai yra visos ūkio ekosistemos krizė, todėl situaciją reikia vertinti visapusiškai.

E. Čivilis pažymėjo, kad turizmo ateitis – inovacijos ir pasidalijo džiugiomis naujienomis apie pradėtą įgyvendinti priemonę „Turizmo inovacijos“. Drauge viceministras atkreipė dėmesį, kad būtina keisti požiūrį į turizmo inovacijas – kitaip sektoriaus sąstingis bus neišvengiamas. Norint tikėtis proveržio, sektoriaus įmonėms reikia pergaltoti savo veiklos modelį, procesus, jų organizavimą. Priešingu atveju, pasak pranešėjo, proveržio nepasieksime.

E. Čivilis patikino, kad priemonė yra labai paklausy ir sėkmingai įgyvendinama. Per pirmąją savaitę nuo priemonės įgyvendinimo pradžios jau gautos 39 paraiškos už beveik 1 mln. Eur. Paraiškos sparčiai vertinamos, stengiantis neuždelsti, kad būtų galima pradėti kuo greičiau išmokėti avansines sumas. **E. Čivilis** informavo, kad dėl priemonės „Kompensavimas Lietuvos Respublikos kelionių organizatoriams už turistų pargabenimą iš užsienio valstybių po nepaprastosios situacijos paskelbimo“ dar yra klausimų dėl informacijos, pagal kurią būtų vertinami pareiškėjai, surinkimo, neišspręsti su teisiniais aspektais susiję klausimai. Viceministras taip pat pažymėjo, kad kai kurių priemonių mastą reikia didinti, kai kurias reikia perkelti į DNR planą, kad kitoms priemonėms galėtų būti teikiamas didesnis finansavimas.

2. SVARSTYTA. Ekonomikos apžvalga ir sektoriaus įžvalgos.

G. Jakštas pristatė bendrą ekonominę situaciją šalyje. Pranešėjas pažymėjo, kad nuolatos stebimas nedarbo lygis šalyje, kaip jis kinta kasdien, kas savaitę, kaip keičiasi nuo karantino įvedimo pradžios. **G. Jakštas** informavo, kad pastaraisiais mėnesiais nedarbo lygis banguoja, tačiau bendrai šalies mastu nedarbo situacija ima stabilizuotis.

Kaip pastebėjo pranešėjas, dar pozityvesnę situaciją rodo įdarbinimo ir atleidimo dinamika, t. y. nuo gegužės mėn. daugiau įdarbinta žmonių, nei atleista. Per pastarąją savaitę nedarbingumas ženkliai sumažėjo – šiuo metu yra 50 tūkst. nedarbingų žmonių. Vertindamas situaciją pagal sektorius, pranešėjas išskyrė apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektorių, kuriame yra didžiausias nedarbas, tačiau ir šiame sektoriuje jau pastebima nedarbingumo mažėjimo tendencija.

G. Jakštas trumpai apžvelgė su įdarbinimu ir atleidimais susijusią padėtį ir pažymėjo, kad apgyvendinimo ir maitinimo sektoriuje pastebimas atsigavimas, t. y. įdarbinimo atvejų yra daugiau nei atleidimo, tačiau tai dažniau sezoninis įdarbinimas. Pranešėjas pabrėžė, kad labiausiai nukentėjo nekvalifikuoti darbininkai, paslaugų sektoriaus darbuotojai. Karantinas netolygiai paveikė skirtingo išsilavinimo darbuotojus.

G. Jakštas pažadėjo iki kito posėdžio atlikti subsektorių analizę, apžvelgti labiausiai nukentėjusius sektorius, įvertinti, ar jaučiamas atsigavimas ir pateikti išsamesnę turizmo sektoriaus apžvalgą.

NUTARTA. Kito Turizmo tarybos posėdžio metu pristatyti turizmo sektoriaus analizę.

3. SVARSTYTA. Rekomendacijos turizmo paslaugų teikėjams dėl COVID-19 ir kitos sveikatos apsaugos aktualijos.

Sveikatos apsaugos viceministras **A. Šešelgis** informavo, kad kiekvienas grįžęs į Lietuvą pilietis savanoriškai turės galimybę nemokamai atlikti COVID-19 testą. Pranešėjas pažymėjo, kad visa informacija ir rekomendacijos, kaip turėtų elgtis kelionių organizatoriai, turistai, apgyvendinimo įstaigos, jei kuriam nors organizuotos grupės nariui nustatomas koronavirusas, ar kitais susijusiais klausimais, bus pateikta oficialiai raštu. Pranešėjas patikino, kad iki birželio 16 d. sveikatos apsaugos rekomendacijos nesikeičia, vėliau, gerėjant epidemiologinei situacijai, rekomendacijos bus peržiūrėtos ir švelninamos pagal situaciją. Turistai, atvykdami šiuo metu į Lietuvą, turi patys prisiimti riziką dėl galimų aplinkybių, pavyzdžiui, jei reiktų anksčiau, nei numatyta, nutraukti kelionę, dėl papildomų išlaidų apgyvendinimo paslaugoms, dėl galimos būtinybės saviizoliuotis.

A. Šešelgis pažymėjo, kad informaciją visais sveikatos apsaugos klausimais galima rasti Sveikatos apsaugos ministerijos svetainėje, kur skelbiama visa su COVID-19 susijusi informacija, Nacionalinės visuomenės sveikatos centro svetainėje ir paskambinus nurodytais telefonais. Informacija teikiama ir į paklausimus atsakoma lietuvių ir anglų kalbomis.

E. Čivilis paprašė Turizmo tarybos narių susivienyti dėl klausimų pateikimo Sveikatos apsaugos ministerijai ir pasiūlė atsakymus paskelbti taip pat ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos tinklalapyje. Atsakymai į daugelį klausimų jau skelbiami ministerijos tinklalapyje prie dažniausiai užduodamų klausimų.

NUTARTA. Sveikatos apsaugos klausimais raštu kreiptis tiesiogiai į Sveikatos apsaugos ministeriją.

4. SVARSTYTA. Turizmo rinkodaros priemonių pristatymas.

D. Morkvėnas pristatė numatomas turizmo rinkodaros priemones (pridedama, 1 priedas, 7 lapai).

D. Morkvėnas, atsakydamas į E. Čivilio klausimą dėl mūsų šalies reklamos, kurią jis mato latviškose svetainėse, atgarsių, pažymėjo, kad kol kas neturi oficialios statistikos, neturi objektyvaus šaltinio, tačiau naudojasi tipine skaitmenine rinkodaros metrika: paspaudimų skaičius, kiek laiko praleista tinklalapyje, ar buvo nukreipta į rezervavimo puslapius.

NUTARTA. Pritarti numatomoms turizmo rinkodaros priemonėms.

5. SVARSTYTA. Dėl naujų narių įtraukimo į Turizmo tarybos sudėtį.

E. Čivilis informavo, kad šiuo metu Turizmo taryboje yra 23 nariai. Be to, yra pateikti 8 prašymai įtraukti į Turizmo tarybą. Pranešėjas iškelė Turizmo tarybai klausimų: ar reikia didinti narių skaičių, kokiais kriterijais remiantis didinti, kaip balsuoti dėl naujų narių.

Nutarta, kad narių skaičių galima didinti, tačiau reikalingi aiškūs, konkretūs kriterijai, pagal kuriuos būtų atrenkami nauji nariai.

E. Čivilis apibendrina, kad Turizmo taryba yra atvira ir joje norima kuo plačiau atstovauti sektoriui. Šiuo aspektu svarbūs atrankos kriterijai yra ekonominė veikla, t. y. kiek dirba darbuotojų ir kiek sukuriama pajamų. **E. Čivilis** norėtų, kad Turizmo tarybos veikla vyktų ne konferencijų, o darbo grupių principu, t. y. būtų pogrūpiai ar tematinės grupės, kurios pačios galėtų imtis projektinės veiklos. **E. Čivilis** pasiūlė Turizmo tarybą suskirstyti į grupes pagal temų aktualumą, o grupės plėtotų temas, kurias pristatytų Turizmo tarybai. Taip būtų didinamas tiek Turizmo tarybos darbo poveikis, tiek jo efektyvumas.

E. Vaitkevičius pritarė pasiūlymui priimti į Turizmo tarybą naujų narių ir dirbti grupėse prie tam tikrų aktualių projektų, kurie vėliau būtų pristatomi Turizmo taryboje.

E. Čivilis informavo, kad kitam posėdžiui pateiks Turizmo tarybos struktūros viziją, turizmo strategines kryptis, suformuluos aktualius klausimus, kuriuos grupės turėtų išgvildinti ir pateikti Turizmo tarybai, o ši arba jiems pritarų, arba pateiktų tobulinti. **E. Čivilis** taip pat informavo, kad kitam posėdžiui pateiks daugiau detalių apie pretendentes į naujus narius: kokiam skaičiui narių jie atstovauja, ekonominius rodiklius, kiek žmonių dirba, kokia apyvarta ir tada bus balsuojama dėl jų įtraukimo į Turizmo tarybą.

NUTARTA. Kitame turizmo tarybos posėdyje svarstyti naujų narių įtraukimo klausimą.

6. Kiti klausimai.

E. Čivilis pasiūlė kitą Turizmo tarybos posėdį sukviesti birželio 30 d.

L. Bajarūnienė informavo, kad INVEGOS svetainėje paskelbta apie priemones „Paskolos turizmo sektoriui“ ir „Draudimo garantijos“. Priemonių teikiami notifikuoti Europos Komisijai, po to per Teisės aktų informacinę sistemą bus pristatyti visuomenei.

E. Čivilis pažymėjo, kad Turizmo tarybos vizija neturėtų būti orientuota į retrospektyvų atsiskaitymą už praeities veiklas, o taryba turėtų kurti į ateitį orientuotas gaires, kuriose būtų nustatytos esminės sektoriaus plėtros kryptys.

Posėdžio pirmininkas

Elijus Čivilis

Posėdžio sekretorė

Kristina Bavėjan